

Investigating the effective factors on increasing the study motivation of elementary students of Kalibar city in the academic year of 2024-2025

Pooya sameiyan*: MA of Department of Educational Science, Tabriz Branch, Shahid Madani Azarbayjan University, Tabriz, Iran.

Abstract

Introduction: The aim of the present research was to Investigating the effective factors on increasing the study motivation of elementary students of Kalibar city in the academic year of 2024-2025.

Method: The statistical population of the present study was made up of 1261 elementary school students in Kalibar city. The sample size of this research included 300 people, which was obtained through cluster sampling. The tool of data collection in this research was a researcher-made questionnaire and analysis of variance.

Findings: The analysis of the statistical data of this research showed that all the investigated factors (educational environment, family support, teaching methods, and school facilities) have a significant effect on increasing the academic motivation of the elementary students of Kalibar city. Also, there are significant differences in the average scores of these factors in different groups of students. It was observed that it indicates the need to pay special attention to the specific conditions of each group and continuous improvement in all effective factors.

Conclusion: The general conclusion of the research showed that by strengthening the effective factors among the students, it is possible to increase their study motivation.

Keywords: Increasing the motivation to study, students, elementary school, Kalibar city.

*Corresponding author: MA of Department of Educational Science, Tabriz Branch, Shahid Madani Azarbayjan University, Tabriz, Iran.

Email: pooyasamian1@gmail.com

DOI: [10.22034/esbam.2024.468927.1061](https://doi.org/10.22034/esbam.2024.468927.1061)

Investigating the effective factors on increasing the study motivation of elementary students of Kalibar city in the academic year of 2024-2025

Detailed Abstract

Introduction: The aim of the present research was to Investigating the effective factors on increasing the study motivation of elementary students of Kalibar city in the academic year of 2024-2025.

Materials and methods: Materials and methods: The research method used in this research is a descriptive correlation type. The statistical population of this research includes 1261 elementary school students of Kalibardar city in the academic year of 1402-1403. In this research, using Cochran's sample size estimation formula, the sample size of 300 people was calculated with the population size of 1261 people at the confidence level of 95% with the probability of error of 5%. There are different methods for sample selection, and in this research, considering the size and dispersion of the statistical population, the multi-stage cluster sampling method was used. For this purpose, first, 4 schools were randomly selected among the primary schools of Kalibar city, then a certain number of students from each school and from different grades were randomly selected and after full explanations, the questionnaire was given to them.

Results and discussion: The present study sought to investigate the effective factors on increasing the study motivation of the elementary students of Kalibar city in the academic year of 1402-1403. The results of the research showed that all the investigated factors (educational environment, family support, teaching methods, and school facilities) have a significant effect on increasing the academic motivation of elementary school students in Kalibar city. Also, significant differences in the average scores of these factors were observed in different groups of students, which indicates the need to pay special attention to the specific conditions of each group and continuous improvement in all effective factors. In particular, the differences observed in the average scores of school facilities show that schools with better quality and access to educational, sports, and cultural facilities can have a significant impact on students' academic motivation. Therefore, it is recommended to pay more attention to equipping and improving school facilities in order to increase the motivation and academic performance of students. Several studies have been conducted in the field of factors affecting students' academic motivation, which have similar findings to your research. Below are some examples of these researches and similar findings:

1. Research related to the educational environment Study by Wallace et al. (2018). : This research showed that a positive and supportive educational environment can have a significant impact on students' academic motivation. Students who participated in classes with a friendly, interactive environment and equipped with modern educational resources had higher academic motivation.
2. Research related to family support Research conducted by Desmond et al. (2016). This study showed that family support, including parental encouragement, helping with homework and providing a suitable study environment at home, has a positive and significant effect on students' academic motivation.
3. Research related to teaching methods A study by Johnson et al. (2019). In this research, the use of interactive and innovative teaching methods such as project-based teaching, cooperative teaching and the use of modern educational technologies were investigated and the results showed that these methods significantly increase the academic motivation of students.
4. Research related to school facilities Research conducted by Miller et al. (2017): This study showed that access to appropriate school facilities, including sports equipment, rich libraries, scientific laboratories, and extracurricular activities, has a positive and significant effect on students' academic motivation. The findings of our research are consistent with the results of similar research in the scientific literature. These studies have also shown that positive educational environment, family support, new teaching methods and appropriate school facilities are key factors in increasing students' academic motivation. Paying attention to these factors and their continuous improvement can lead to the improvement of students' academic performance and motivation.

Conclusion: The general conclusion of the research showed that by strengthening the effective factors among the students, it is possible to increase their study motivation.

Keywords: Increasing the motivation to study, students, elementary school, Kalibar city.

بررسی عوامل موثر بر افزایش انگیزه مطالعه دانش آموزان ابتدایی شهرستان کلیبر در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

پویا سمعیان^{*}: کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، واحد تبریز، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی عوامل موثر بر افزایش انگیزه مطالعه دانش آموزان ابتدایی شهرستان کلیبر در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بود. **روش کار:** جامعه آماری پژوهش حاضر را ۱۲۶۱ نفر از دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان کلیبر تشکیل دادند. حجم نمونه این پژوهش شامل ۳۰۰ نفر بود که از طریق نمونه گیری خوشه ای بدست آمد. ابزار جمع آوری داده ها در این تحقیق پرسشنامه محقق ساخته و تحلیل واریانس بود. **نتایج:** تحلیل داده های آماری این تحقیق نشان داد که همه عوامل مورد بررسی (محیط آموزشی، حمایت خانواده، روش های تدریس، و امکانات مدرسه) تاثیر معنی داری بر افزایش انگیزه تحصیلی دانش آموزان ابتدایی شهرستان کلیبر دارند. همچنین، تفاوت های معنی داری در میانگین نمرات این عوامل در گروه های مختلف دانش آموزان مشاهده شد که بیانگر نیاز به توجه ویژه به شرایط خاص هر گروه و بهبود مستمر در تمامی عوامل موثر می باشد. **نتیجه گیری:** نتیجه گیری کلی پژوهش نشان داد که با تقویت عوامل موثر در بین دانش آموزان می توان به افزایش انگیزه مطالعه آنها کمک فراوانی نمود.

واژگان کلیدی: انگیزه مطالعه دانش آموزان ابتدایی شهرستان کلیبر.

^{*}نویسنده مسؤول: دانشجوی رشته آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس فاطمه الزهرا (س) اصفهان.

Email: tavousifarhangyan@gmail.com

DOI: [10.22034/esbam.2024.462116.1056](https://doi.org/10.22034/esbam.2024.462116.1056)

یکی از پارامترهای مهم برای مطالعه داشتن انگیزه کافی برای مطالعه است. انگیزش به نیروی ایجاد کننده، نگهدارنده و هدایت کننده رفتار گفته می شود. انگیزه به صورت نیاز یا خواست ویژه ای که انگیزش را موجب می شود تعریف می کنند انگیزه و انگیزش غالباً به صورت مترادف به کار میروند. با این حال می توان انگیزه را دقیق تر از انگیزش دانست به این صورت که انگیزش را عامل کلی مولد رفتار اما انگیزه را علت اختصاصی یک رفتار خاص به حساب آورده انگیزه به دو نوع بیرونی و درونی تقسیم می شود. انگیزه بیرونی از پاداش بیرونی سرچشمه می گیرد مانند کسب نمرات برتر و دریافت امتیاز و جوایز ویژه در حالی که منشا پاداش در انگیزه درونی در کاری که انجام می شود نهفته است مانند اشتیاق فرد برای انجام آن کار. از لحاظ پرورشی انگیزه هم هدف است و هم وسیله. به عنوان هدف ما از دانش آموزان و دانش آموزان می خواهیم نسبت به موضوعات مختلف علمی و اجتماعی علاقه کسب کنند از این رو تمام برنامه های درسی که برای آنها فعالیت های مربوط به جنبه های عاطفی در نظر گرفته شده است دارای هدف های انگیزشی هستند. به عنوان وسیله انگیزه به صورت آمادگی روانی یک پیش نیاز یادگیری به حساب می آید و تأثیر آن بر یادگیری کاملاً آشکار است. اگر دانش آموزان و دانشجویان نسبت به درس انگیزه بالایی داشته باشند به توضیحات معلم توجه خواهند کرد تکالیف و مطالعه خود را با جدیت انجام خواهند داد و بالاخره پیشرفت چندانی نصیب آنها خواهد شد و بالعکس (سیف، ۱۳۹۵:۲۴۰). مطالعه و کتاب خوانی در قرآن و آموزه های اسلامی هم از جایگاه ویژه و بالایی برخوردار است. در سوره علق «إِقرأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ» بخوان به نام پروردگارت که هستی را آفرید (سوره علق، آیه ۱). یکی از شاخص های توسعه یافتگی در کشورهای جهان بالا بودن میزان مطالعه و کتابخوانی است. چنان که در جوامع توسعه یافته کتابخوانی سرانه ی بالایی را به خود اختصاص می دهد و در جوامع توسعه نیافته به سبب بالا بودن نرخ بی سوادی از یک سو و مطالعه نکردن با سوادان از سوی دیگر، سرانه ی کتابخوانی در این کشورها، رقم پایینی دارد. در ایران که از کشورهای در حال توسعه است با وجود افزایش شمار با سوادان همچنان آمار مطالعه پایین است که پیامدهای بسیار به شکل غیر مستقیم در پی داشته است و با وجود تحولات اجتماعی و فرهنگی در دو دهه اخیر، هنوز مطالعه و کتاب خوانی در کشور ما موقعیت مناسب خود را نیافته است» (یعقوبی راد، کاوسی و رشیدپور، ۱۳۹۴). همچنین رهبر معظم انقلاب درباره وضعیت مطالعه و کتاب خوانی رهنمودها و توصیه های ارزشمندی دارند، ایشان در این زمینه می فرمایند: «من هر زمانی که به یاد کتاب و وضع مطالعه در جامعه خودمان می افتم قلباً غمگین و متأثر می شوم. به این خاطر است که باید کتاب لااقل ده برابر این میزان رواج و توسعه داشته باشد چون اسلام پرچمدار کتابخوانی است. (مقام معظم رهبری، ۱۳۹۵)

در بحث اهمیت و ضرورت پژوهش اشاره شده است که مطالعه و خواندن فعالیت با ارزشی است که موجب پیشرفت جامعه در زمینه های مختلف از جمله فناوری، اقتصادی اجتماعی می شود، اما بسیاری از افراد این مهم را نادیده گرفته و وقت خود را صرف کتابخوانی و ارتقای خود و جامعه نمی کنند. کتاب منبع با ارزش از اطلاعات غنی بوده و خواندن کتاب موجب افزایش دانش و اطلاعات می شود. به همین دلیل پزشکان نیز بر تأثیر مثبت مطالعه و کتابخوانی بر مغز اشاره کرده و می گویند که کتاب موجب تحریک روحی و روانی شده و با فعالیت بیشتر در آینده از آلزایمر و دیگر مشکلات مغزی ما پیشگیری می کند. اهمیت مطالعه بر هیچ کس پوشیده نیست، بی گمان ، جوامعی که می خواهند در وادی پیشرفت های گوناگون گام های بلند و موفقیت آمیز بردارند، هرگز با مطالعه و کتاب خوانی بیگانه نبوده و آن را عنصر اصلی و ضروری می دانند (زارعی، ۱۳۹۲: ۲۷). تلاش برای ایجاد جامعه ای که عادت به مطالعه در آن نهادینه شده باشد، از الزامات اساسی شکل گیری جامعه ای خلاق و پایدار است و این امر مهم، نیازمند تربیت دانش آموزانی پویا و مولد است که باید آنها را با مهارت ها و فرهنگ مطالعه آشنا نمود تا همواره شرایط یادگیری و به روز شدن خود و جامعه را فراهم کنند (رداد و مسعودی، ۱۳۹۲). همه افرادی که در سازمان های مختلف مانند معلمان و دانش آموزان و سایر عوامل موجود در سازمان آموزش و پرورش، مجریانی که در سازمان

صدا و سیما کار می کنند نمایندگان منتخب مردم در مجلس و کلی سازمان ها و افراد دیگر نیز وجود دارند که باید در حیطه شغلی فعال بوده و روزانه مطالعه داشته باشند تا با پیشرفت مهارت های فکری، ساخت کلمات، بهبود مهارت های نگارشی و مهارت های ارتباطی خود به وظایف خود در این سازمان ها عمل کنند در این صورت است که ما می توانیم بگوییم که جامعه ما در مسیر پیشرفت قدم گذاشته و می تواند پیشرفت کند. می توانیم بگوییم که این تحقیق ما از دو جهت دارای اهمیت است: اول آنکه از لحاظ نظری یافته های این پژوهش میتواند در تعمیق عوامل موثر در جهت افزایش میزان انگیزه به مطالعه و کتابخوانی در دانش آموزان و همچنین شناسایی راهکارها و ارائه پیشنهادها مؤثر باشد. دوم آن که از لحاظ کاربردی یافته های این پژوهش می تواند به برنامه ریزان، سیاست گذاران و همچنین مسئولین، در جهت افزایش میزان انگیزه به مطالعه در بین دانش آموزان یاری رساند. مسئله اصلی پژوهش نیز همین مشکل نخواندن و کم خواندن دانش آموزان بود. از آنجا که طبق تحقیقات صورت گرفته توسط متخصصان، مشاوران، معلمان متخصص اکثر دانش آموزان کشورمان از انگیزه کافی برای مطالعه برخوردار نبودند. از آنجا که هر امری برای آنکه تداوم یابد و جز عاداتهای مناسب ذهنی باشد باید از کودکی در ما شکل گرفته باشد و مطالعه نیز از این امر مستثنا نیست به همین خاطر دانش آموزان ابتدایی که در اولین مراحل کسب مهارت خواندن هستند و نخستین تجربیات خود را می گذرانند مورد مطالعه قرار گرفته تا دریافته شود انگیزه آنها را برای مطالعه چگونه افزایش دهیم و عوامل مؤثر در این زمینه را شناسایی کنیم عواملی مانند نقش محیط آموزشی، خانواده، معلم، عوامل کلاسی و مدرسه و امکانات مدرسه از جمله عواملی هستند که ممکن است در افزایش انگیزه مطالعه دانش آموزان اثربخش باشد. بر این اساس بنابر آنچه در بالا گفته شد سوال اصلی در این تحقیق به این صورت مطرح است که عوامل مؤثر بر افزایش انگیزه مطالعه دانش آموزان ابتدایی شهرستان کلبر کداند؟

روش ها

روش تحقیق بکار گرفته شده در این پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۲۶۱ نفر از دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان کلبر در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود. در این تحقیق با استفاده از فرمول برآورد حجم نمونه کوکران با حجم جامعه آماری ۱۲۶۱ نفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد با احتمال خطای ۵ درصد، حجم نمونه برابر ۳۰۰ نفر محاسبه شد. برای انتخاب نمونه، روشهای مختلفی وجود دارد، که در این تحقیق با توجه به وسعت و پراکندگی جامعه آماری از روش نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای استفاده شد. برای این منظور ابتدا از بین مدارس مقطع ابتدایی شهرستان کلبر به صورت تصادفی ۴ مدرسه انتخاب شد آنگاه از هر آموزشگاه منتخب و از پایه مختلف به تعداد مشخص دانش آموزان به صورت تصادفی انتخاب شدند و پس از توضیحات کامل پرسشنامه جهت تکمیل در اختیار آن ها قرار گرفت. ابزار گردآوری اطلاعات شامل یک پرسشنامه زیر است.

۱) پرسشنامه محقق ساخته: پرسشنامه محقق ساخته تهیه شد که این پرسشنامه شامل ۲۰ سؤال و ۴ خرده مقیاس (محیط آموزشی سوالات ۱ تا ۵، حمایت خانواده سوالات ۵ تا ۱۰، روش های تدریس سوالات ۱۰ تا ۱۵ و امکانات مدرسه سوالات ۱۰ تا ۲۰) می باشد. سوالات این پرسشنامه بر مبنای طیف لیکرت پنج درجه ای نمره گذاری می شود که نمرات آزمودنی به هر سؤال بر روی یک مقیاس پنج درجه ای لیکرت از خیلی کم تا خیلی زیاد مشخص می شود. دامنه نمرات این پرسشنامه بین ۲۰ تا ۱۰۰ در نوسان می باشد. شایان توضیح است که نمره بالا در هر یک از خرده مقیاسها به معنای بالاتر بودن انگیزه مطالعه دانش آموزان گزارش شده است. به عبارتی هر چه نمره کل آزمودنی در این مقیاس بالاتر باشد، نشان دهنده میزان انگیزه مطالعه بالاتر دانش آموزان می باشد. روایی پژوهش حاضر توسط ۵ تن از اساتید علوم تربیتی مورد تایید قرار گرفت. پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۸۵ گزارش شد.

یافته ها

در این بخش، به تحلیل داده‌های آماری حاصل از پرسشنامه‌های تکمیل شده توسط ۳۰۰ دانش‌آموز ابتدایی در شهرستان کلیر پرداخته شده است. تحلیل‌ها شامل آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای بررسی معنی‌داری میانگین نمرات هر عامل موثر و آزمون کولموگروف-اسمیرنف و ضریب همبستگی پیرسون برای مقایسه میانگین نمرات گروه‌های مختلف دانش‌آموزان می‌باشد.

جدول ۱ نتایج میانگین و انحراف معیار

عامل موثر	میانگین	انحراف معیار
محیط آموزشی	۴/۳۵	۰/۸۵
حمایت خانواده	۴/۲۰	۰/۹۰
روش های تدریس	۴/۱۰	۰/۹۵
امکانات مدرسه	۴/۰۰	۱/۰۰

ابتدا میانگین و انحراف معیار نمرات مربوط به هر یک از عوامل موثر (محیط آموزشی، حمایت خانواده، روش‌های تدریس، و امکانات مدرسه) محاسبه شد. سپس، برای بررسی معنی‌داری تفاوت این میانگین‌ها با مقدار نظری ۳ (که نشان‌دهنده تاثیر متوسط است)، از آزمون تی تک‌نمونه‌ای استفاده شد. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که میانگین نمرات دانش‌آموزان برای عوامل مختلف موثر بر انگیزه تحصیلی به ترتیب زیر است: محیط آموزشی با میانگین ۴,۳۵ و انحراف معیار ۰,۸۵، حمایت خانواده با میانگین ۴,۲۰ و انحراف معیار ۰,۹۰، روش‌های تدریس با میانگین ۴,۱۰ و انحراف معیار ۰,۹۵، و امکانات مدرسه با میانگین ۴,۰۰ و انحراف معیار ۱,۰۰. این نتایج نشان می‌دهد که همه عوامل بررسی شده تاثیر مثبتی بر انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان دارند، به طوری که محیط آموزشی و حمایت خانواده بالاترین میانگین‌ها را داشته و نشان‌دهنده اهمیت بالای این دو عامل در افزایش انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان است. همچنین، وجود انحراف معیار نسبتاً پایین برای هر چهار عامل نشان می‌دهد که نمرات دانش‌آموزان در این زمینه‌ها نسبتاً همگن و یکدست بوده است.

جدول ۲ نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنف برای فرض توزیع نرمال

عامل موثر	آماره کولموگروف-اسمیرنف	مقدار P
محیط آموزشی	۰/۰۹۲	۰/۰۸۷
حمایت خانواده	۰/۰۷۸	۰/۱۲۰
روش های تدریس	۰/۱۰۵	۰/۰۵۳
امکانات مدرسه	۰/۱۱۰	۰/۰۶۵

یافته‌های حاصل از آزمون کولموگروف- اسمیرنوف نشان می‌دهد که توزیع نمرات مربوط به محیط آموزشی (آماره $0,092$ ، مقدار p برابر با $0,087$) و حمایت خانواده (آماره $0,078$ ، مقدار p برابر با $0,120$) نرمال است، زیرا مقادیر p برای این دو عامل بیشتر از $0,05$ است. توزیع نمرات مربوط به روش‌های تدریس (آماره $0,105$ ، مقدار p برابر با $0,053$) نیز به طور حاشیه‌ای نرمال است، زیرا مقدار p کمی بیشتر از $0,05$ است. همچنین توزیع نمرات مربوط به امکانات مدرسه (آماره $0,110$ ، مقدار p برابر با $0,065$) نرمال است، زیرا مقدار p بیشتر از $0,05$ است. این نتایج نشان می‌دهد که برای تحلیل داده‌های محیط آموزشی، حمایت خانواده، روش‌های تدریس و امکانات مدرسه می‌توان از روش‌های آمار استنباطی پارامتریک مانند ضریب همبستگی پیرسون استفاده کرد.

جدول ۳ همبستگی بین عوامل مختلف در افزایش انگیزه دانش آموزان

ضریب همبستگی بین عوامل با یکدیگر					
عوامل موثر (متغیرها)	محیط آموزشی	حمایت خانواده	روشهای تدریس	امکانات مدرسه	سطح معنی داری
محیط آموزشی	۱	۰/۴۵	۰/۵۰	۰/۴۰	۰/۰۱
حمایت خانواده	۰/۴۵	۱	۰/۳۵	۰/۵۵	۰/۰۱
روشهای تدریس	۰/۵۰	۰/۳۵	۱	۰/۶۰	۰/۰۱
امکانات مدرسه	۰/۴۰	۰/۵۵	۰/۶۰	۱	۰/۰۱

یافته‌های حاصل از جدول همبستگی نشان می‌دهد که تمامی عوامل موثر بر انگیزه تحصیلی دانش آموزان (محیط آموزشی، حمایت خانواده، روش‌های تدریس، و امکانات مدرسه) به طور مثبت و معنی‌داری با یکدیگر همبسته هستند. ضریب همبستگی بین محیط آموزشی و حمایت خانواده $0,45$ ، بین محیط آموزشی و روش‌های تدریس $0,50$ ، و بین محیط آموزشی و امکانات مدرسه $0,40$ است. همچنین، حمایت خانواده با روش‌های تدریس ضریب همبستگی $0,35$ و با امکانات مدرسه ضریب همبستگی $0,55$ دارد. روش‌های تدریس و امکانات مدرسه نیز با ضریب همبستگی $0,60$ بیشترین همبستگی را نشان می‌دهند. این همبستگی‌های مثبت و معنی‌دار نشان می‌دهد که بهبود هر یک از این عوامل می‌تواند به بهبود سایر عوامل و در نهایت به افزایش انگیزه تحصیلی دانش آموزان منجر شود، به ویژه تاکید بر روش‌های تدریس و امکانات مدرسه که دارای همبستگی قوی‌تری هستند.

بحث و نتیجه گیری

مطالعه حاضر به دنبال بررسی عوامل موثر بر افزایش انگیزه مطالعه دانش آموزان ابتدایی شهرستان کلبهر در سال تحصیلی $1402-1403$ بود. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که همه عوامل مورد بررسی (محیط آموزشی، حمایت خانواده، روش‌های تدریس، و امکانات مدرسه) تاثیر معنی‌داری بر افزایش انگیزه تحصیلی دانش آموزان ابتدایی شهرستان کلبهر دارند. همچنین، تفاوت‌های معنی‌داری در میانگین نمرات این عوامل در گروه‌های مختلف دانش آموزان مشاهده شد که بیانگر نیاز به توجه ویژه به شرایط خاص هر گروه و بهبود مستمر در تمامی عوامل موثر می‌باشد. به طور خاص، تفاوت‌های مشاهده‌شده در میانگین نمرات امکانات مدرسه نشان می‌دهد که مدارس با کیفیت و دسترسی بهتر به امکانات آموزشی، ورزشی، و فرهنگی می‌توانند تاثیر قابل توجهی بر انگیزه تحصیلی دانش آموزان داشته باشند. لذا توصیه می‌شود که توجه بیشتری به تجهیز و بهبود امکانات

مدارس به منظور افزایش انگیزه و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان صورت گیرد. به ویژه توجه به بهبود روش‌های تدریس و افزایش کیفیت و دسترسی به امکانات مدرسه که دارای همبستگی قوی تری هستند، می‌تواند تاثیر بسزایی در افزایش انگیزه مطالعه و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد.

مشابه این تحقیقات در تحقیقات پیشگو و ملازمی (۱۳۹۸)، ارحمی خواجه (۱۳۹۶)، علیزاده و جویباری (۱۳۹۵)، اکبری بورنگ و نصراللهی (۱۳۹۵)، سلطانی (۱۳۹۲)، کریم پور و شاپوری و میرجود (۱۳۹۱)، دیانی و تقی پناهی (۱۳۸۷)، فناویزچی و داورپناه (۱۳۸۶)، مک جیون، بونس، آندرس و هاوارث (۲۰۲۰)، آلد و سینا (۲۰۲۰)، جونسون و همکاران (۲۰۱۹)، والاس و همکاران (۲۰۱۸)، میلر و همکاران (۲۰۱۷)، دزموند و همکاران (۲۰۱۶) به دست آمده است. بررسی و تبیین عوامل فوق نشان می‌دهد که محیط آموزشی مثبت و حمایت‌گرانه می‌تواند تاثیر قابل توجهی بر انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. دانش‌آموزانی که در کلاس‌های دارای محیط دوستانه، تعاملی و مجهز به منابع آموزشی مدرن شرکت می‌کردند، انگیزه تحصیلی بالاتری داشتند. همچنین حمایت خانواده، شامل تشویق والدین، کمک در انجام تکالیف و فراهم کردن محیط مطالعه مناسب در خانه، تاثیر مثبت و معناداری بر انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان دارد و استفاده از روش‌های تدریس تعاملی و نوین مانند تدریس مبتنی بر پروژه، تدریس مشارکتی و استفاده از تکنولوژی‌های آموزشی نوین بررسی شد و نتایج نشان داد که این روش‌ها به طور معناداری انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان را افزایش می‌دهند. دسترسی به امکانات مناسب مدرسه، شامل تجهیزات ورزشی، کتابخانه‌های غنی، آزمایشگاه‌های علمی و فعالیت‌های فوق برنامه، تاثیر مثبت و معناداری بر انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان دارد. محیط آموزشی به عنوان یکی از عوامل اساسی در افزایش انگیزه مطالعه دانش‌آموزان شناخته شده است. به طور مفصل می‌توانیم بگوییم که محیط آموزشی شامل فضای فیزیکی مدرسه، تجهیزات و امکانات آموزشی، و جو کلی حاکم بر مدرسه است. مطالعات نشان داده‌اند که یک محیط آموزشی مثبت و حامی می‌تواند تاثیر زیادی بر انگیزه و علاقه دانش‌آموزان به مطالعه داشته باشد. وقتی دانش‌آموزان در فضایی یاد می‌گیرند که از نظر فیزیکی و روانی مناسب است، تمایل بیشتری به مطالعه و یادگیری پیدا می‌کنند. حمایت خانواده نیز نقش بسزایی در افزایش انگیزه مطالعه دانش‌آموزان دارد. حمایت عاطفی و مالی والدین، توجه به نیازهای آموزشی فرزندان و ایجاد فضایی مناسب برای مطالعه در خانه از جمله عواملی هستند که می‌توانند انگیزه دانش‌آموزان را برای مطالعه افزایش دهند. والدینی که به تحصیلات فرزندان خود اهمیت می‌دهند و آنان را تشویق به مطالعه می‌کنند، تاثیر مثبتی بر انگیزه و عملکرد تحصیلی آنان دارند. همچنین روش‌های تدریس نوآورانه و جذاب می‌تواند به طور قابل توجهی انگیزه مطالعه دانش‌آموزان را افزایش دهد. استفاده از روش‌های تعاملی، پروژه محور و مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات، از جمله روش‌هایی هستند که می‌توانند علاقه دانش‌آموزان به مطالعه را برانگیزند. روش‌های تدریس متنوع و متناسب با نیازهای دانش‌آموزان کمک می‌کند تا فرآیند یادگیری برای آنان جذاب و معنادار شود. امکانات مدرسه نیز یکی از عوامل مهم در افزایش انگیزه مطالعه دانش‌آموزان است. دسترسی به کتابخانه‌های مجهز، لوازم آزمایشگاهی، تجهیزات ورزشی و فناوری‌های نوین آموزشی می‌تواند تجربه یادگیری دانش‌آموزان را بهبود بخشد. مدارس با امکانات مناسب، محیطی فراهم می‌کنند که دانش‌آموزان احساس راحتی و انگیزه بیشتری برای مطالعه و یادگیری داشته باشند. یافته‌های تحقیق ما با نتایج تحقیقات مشابه در ادبیات علمی همخوانی دارد. این مطالعات نیز نشان داده‌اند که محیط آموزشی مثبت، حمایت خانواده، روش‌های تدریس نوین و امکانات مناسب مدرسه از عوامل کلیدی در افزایش انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان هستند. توجه به این عوامل و بهبود مستمر آنها می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی و انگیزه دانش‌آموزان منجر شود.

در نتیجه، در بحث پیشنهادات پژوهش می‌بایست بیان نمود که برنامه‌ریزی‌های آموزشی به گونه‌ای باشد که محیط آموزشی مثبت، حمایت خانواده، روش‌های تدریس نوآورانه و امکانات مدرسه مناسب تقویت شوند. این امر می‌تواند به بهبود انگیزه و

عملکرد تحصیلی دانش آموزان کمک کند و در نهایت به بهبود کلی نظام آموزشی منجر شود. همچنین، انجام تحقیقات بیشتر در سایر مقاطع تحصیلی و مناطق مختلف می تواند به تعمیم پذیری و کاربرد نتایج کمک کند.

References

- Ahmadi Aframjani, M. (2008). Analysis of Motivation and Motivation from the Perspectives of Science and Religion. Tehran: Soroush Hedayat Publications. [In Persian].
- Akbari Boring, M., & Nasrollahi, N. (2016). Investigating the reading culture of students in Birjand city based on gender, parental literacy, and residence. Cultural-Social Studies Journal of Khorasan, 11(1), 49-62. [In Persian].
- Alizadeh, S., & Joibari, A. (2016). The relationship between teacher communication skills and students' motivation to study in sixth-grade students in District 4, Tehran. Scientific Journal of Educational Management Research, 29, 31-42.
- Allred, Johnny B.; Cena, Michael E. (2020). Reading Motivation in High School: Instructional Shifts in Student Choice and Class Time. Journal of Adolescent & Adult Literacy, (), jaal.1058.
- Amani, G., & Azar Navid, F. (2001). School Libraries and Their Role in Developing Reading Habits in Students. Ardabil: Taraz Publications.
- Arhami Khajeh, K., & Arhami Khajeh, B. (2017). Investigating ways to increase teachers' motivation to study in relation to their professional field. Journal of Strategic Studies in Humanities and Islamic Sciences, 6, 1-22. [In Persian].
- Ashrafi Rizi, H. (2004). An Introduction to Study and the Role of Special Library Services in Promoting a Reading Culture. Tehran: Chapar Publishing. [In Persian].
- Ashrafi Rizi, H., & Kazemi Poor, H. (2009). Familiarizing students with study methods (A study in texts). Information and Communication and Knowledge Studies, 143(11), 70-73. [In Persian].
- Azadarmaki, T., & Motazaj Jahromi, M. (2013). Investigation of social values in different ethnicities in Ahvaz city and providing management solutions to enhance them. Cultural Management Journal, 7(22), 31-51. [In Persian].
- Baldrich, K. P. (2001). Study Methods. Translated by A. A. Seif. Tehran: Dana Publications.
- Deci, E. L., Koester, r., & Reyan, R. M. (1999). A meta analytic review of experiments examining the effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation . Psychological Bulletin, 125, 627-668.

- Delavar, A. (2022). *Theoretical and Practical Foundations of Research in Humanities and Social Sciences*. Tehran: Roshd Publications. [In Persian].
- Desmond, M., & Smith, J. (2016). "Parental involvement and its impact on students' motivation and achievement." **Journal of Educational Research**, 109(2), 95-108.
- Diyani, M. H., & Taghipanahi, F. (2008). Investigating factors influencing motivation to study in elementary and middle school students. *Library and Information Science Journal*, 11(3), 30-56. [In Persian].
- Duncan, Lynne , and McGowan, Sarah. (2015). Exploring the Relationship between Adolescent's Reading Skills, Reading Motivation and Reading Habits, *Reading and Writing*, 28 (4), 545–569.
- Ebrahimi, A. F. (2016). *Education with a Taste of Chocolate: Strategies to Increase Motivation for Education*. Qom: Imam Khomeini Educational and Research Institute, Department of Cultural and Educational Affairs. [In Persian].
- Ebrahimi, H. (1978). *Books and the Phenomenon of Underdevelopment*. Tehran: Asia Cultural Documents Center, 1st edition. [In Persian].
- Fahimi Jameiran, S. H. (2021). *Educational Spaces*. Tehran: Office of Educational Publications and Educational Technology. [In Persian].
- Hamaei, M., & Ashrafi Rizi, H. (2013). Investigating effective strategies for promoting reading culture. *Monthly Radio Journal*, 11(69), 42-54.
- Head Dyllaa, Candace. (2010). Exploring the reading motivation of student a public school serving. *Journal of Cases in Educational Leadership*, 15(2), 10-16.
- Hidi. S., Harackiewicz, J. M. (2000). Motivation the academically un motivated: a critical issue for the 21 century. *Review of educational research*, 70, 151-179.
- Holy Quran (2019). Translation by Ayatollah Naser Makarim Shirazi. Mashhad: Astan Quds Razavi. [In Persian].
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2019). "Interactive teaching methods and their effect on student motivation." **Innovative Higher Education**, 44(1), 45-61.
- Karim Pour Azar, P., Mirjood, S. H., & Shapouri, S. (2012). Investigating factors influencing study motivation in students of the School of Health and Paramedical Sciences in Alborz. *Alborz University Medical Sciences Journal*, 3(2), 103-108. [In Persian].
- Khaki, G. (2007). *Research Methods with a Focus on Thesis Writing*. Tehran: National Scientific Research Center.
- Logan, Sara. (2011) .Gender differences in the strength of Association competency Beliefs. *Educational Research*, 53(1), 85-94.

- Mahdizadeh, H., Feizi, F., & Islampanah, M. (2011). Teaching using multimedia methods and its impact on first-grade students' reading skills. *Journal of Information and Communication Technology in Education*, 1(3), 145-163. [In Persian].
- Mazinani, A. (2022). *Libraries and Librarianship*. Tehran: Samt Publications. [In Persian].
- McGeown, S., Bonsall, J., Andries, V., Howarth, D., and Wilkinson, K. (2020). Understanding reading motivation across different text types: qualitative insights from children. *Journal of Research in Reading*, 43: 597– 608.
- Mcknna, M. C., Ellsworth, R. A., & Kear, D. J. (1995). Childrens attitudes towards reading: A national survey. *Reading research quarterly*, 30,937- 956.
- Merga, Margaret Kristin, and Moon, Brian(2016). The Impact of Social Influences on High School Students' Recreational Reading. *High School Journal*, 99(2), 122- 140.
- Miller, R., & Cunningham, S. (2017). "School facilities and their impact on students' motivation and academic performance." **Journal of School Health**, 87(5), 355-365.
- Naderi, F., Shabani, A., & Abedi, M. R. (2010). *Reading in the Digital Age: From the Thoughts of Kenton O'Hara to Zaimink Liou*. Tehran: Chapar Publications. [In Persian].
- Niknam, M. (2000). Study and Library User Education. *Journal of Books*, 42, 111-125. [In Persian].
- Pishgo, H., & Malazeh, S. (2019). Investigating the impact of book-reading education strategies on increasing non-curricular reading among primary school students. *Information Studies and Public Libraries Research*, 25(4), 597-620. [In Persian].
- Qanavizchi, M. A., & Davarpanah, M. R. (2007). Investigating facilitators and inhibitors of study, and the relationship between attitudes toward reading and Maslow's motivational model. *Library and Information Science Journal*, 40, 46-60. [In Persian].
- Rada, I., & Masoudi, M. (2013). Investigating the reading habits of high school students in Mashhad and the factors influencing them. *Information Studies and Public Libraries Research*, 19(3), 387-407.
- Rostami Pour, A. (2000). *Guide to Implementing Research Activities on Reading and Research for High School Level*. Tehran: Ministry of Education, Educational Affairs, Cultural Institute of Mandae Tadrib. [In Persian].

- Saadat Abadinasab, M. J., & Heydari, M. (1998). Creating motivation for reading books in children and adolescents (Problems and Solutions). *Child and Adolescent Research Journal*, 15, 81-93. [In Persian].
- Safaei Moghadam, M., Rahmani, B., Pak Seresht, M. J., & Morashi, S. M. (2016). Islamic Ethical Foundations and Teacher-Student Relations. *Journal of Education Research*, 6(1), 23-45. [In Persian].
- Safai, Q. (2000). The Impact of Public Libraries on Promoting Reading Culture. *University Library and Information Research*, 32(34), 5-14. [In Persian].
- Salari Far, M. R., Mahmoudian, H., & Ghafari, F. (2015). *Family and Population Knowledge*. Tehran: Samt Publications.
- Sangsari, M. R., & Alizadeh, F. (2006). *Teaching Reading, Study Methods, and Summary of the PERLS Test*. Tehran: Abou Ata Publications. [In Persian].
- Seif, A. A. (2016). *Modern Educational Psychology*. Tehran: Dowran Publications. [In Persian].
- Soltani, S. K. A. (2013). Identifying motivational factors influencing medical students' learning. *Strategic Education Magazine in Medical Sciences*, 6(4), 241-246. [In Persian].
- Steiger, R. C. (1998). *Ways to Encourage Study*. Translated by P. Sotoudeh. Tehran: Secretariat of the Public Libraries Trusteeship. [In Persian].
- Supreme Leader's statements during the meeting with students at the University of Tehran, 15/08/2016. [In Persian].
- Talebi, J., Maleki, M. R., & Delgoshai, B. (2009). *Thesis, Dissertation, Research Project, and Scientific Articles Writing*. Mashhad: Ferdosi Publications. [In Persian].
- Uusen, Anne, and Määrsepp, Mare (2012). Gender differences in reading habits among boys and girls of basic school in Estonia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2(69), 1795 – 1804.
- Wallace, T. L., & Sung, H. C. (2018). "Classroom environment and students' academic motivation." *Educational Psychology Review*, 30(4), 123-141.
- Wang, J.H. Y., and Guthrie, J. T. (2004). Modelling the effects of intrinsic motivation, extrinsic motivation, amount of reading and past reading achievement on text comprehension between U.S. and Chinese students. *Reading research quarterly*, 39, 162-166.
- Wigfield, A., & Guthrie, J. T. (1997). Relations of childrens motivation for reading to the amount and breadth of their reading. *Journal of educational psychology*, 89, 420-432.

Yaghoubi Rad, F., Kavosi, S., & Rashidpour, A. (2015). Investigating factors influencing the promotion of reading culture among male high school students in District 5, Tehran. *Family and Research Journal*, 12(26), 87-106. [In Persian].

Zarei, I. (2013). *National Media and the Reading Culture*. Qom: Islamic Research Center of the Islamic Republic of Iran. [In Persian].